

Plan van Aanpak

WIJKVISIE TUIKWERD

DOOR:
KERNGROEP TUIKWERD & BUITENOM

IN OPDRACHT VAN:
INWONERS TUIKWERD & GEMEENTE EEMSDelta

MAART 2026

Met steun van de gemeente Eemshaven

Samenvatting en Leeswijzer	2
1. Inleiding	3
1.1 Plan voor en door inwoners	3
1.2 Doel en uitgangspunt	4
1.3 Uitdagingen en kansen	4
2. Doelstellingen, kaders en scope	5
2.1 Focus op woonwijken en inwoners	6
2.2 Doelstellingen en kaders	6
2.3 Scope en begrenzing	7
2.4 Eigenaarschap na oplevering	7
2.5 Verwachtingen helder houden	7
3. Betrokkenenonderzoek	8
3.1 Cirkelmodel	8
4. Participatieaanpak	9
4.1 Organisatie en besluitvorming	9
4.2 Participatievormen	11
4.3 Overzicht van participatie input	14
4.4 Meetbare participatie en draagvlak	14
4.5 Privacy en dataminimalisatie	14
5. Communicatie	15
5.1 Doelstelling	15
5.2 Samen met inwoners	15
5.3 Communicatie beweegt mee	15
5.4 Kernboodschap en toon	16
5.5 Afzender	16
5.6 Doelgroepen	16
5.7 Middelen	17
5.8 Impuls wijkcommunicatie	19
6. Proces en planning	20
7. Monitoring, evaluatie en rapportage	24
7.1 Bijsturen	26
8. Risicoanalyse en beheersmaatregelen	25
BIJLAGE 1 - Betrokkenen Spoor 1 - Woonwijk en natuur	26
BIJLAGE 2 - Participatie actie: Tuikwerd Tafel	34
BIJLAGE 3 - Participatieniveaus	36
BIJLAGE 4 - Wijkkijker	37

Samenvatting en leeswijzer

Dit plan van aanpak beschrijft hoe inwoners van Tuikwerd samenwerken aan een wijkvisie en een uitvoeringsagenda voor de komende tien jaar. Het document is bedoeld voor twee groepen:

- Inwoners en overige betrokkenen: om te weten hoe het proces loopt, hoe zij mee kunnen doen en wat hun invloed is.
- Opdrachtgevers gemeente Eemsdelta en inwoners Tuikwerd: om inzicht te geven in het proces, de afspraken en de aansluiting op Maatregel 14.

De wijkvisie is een plan van en voor de wijk. Inwoners bepalen samen wat belangrijk is voor Tuikwerd en welke stappen als eerste worden gezet. De gemeente zorgt voor de kaders. Buitenom begeleidt het proces op een onafhankelijke manier.

Belangrijkste afspraken in het kort

- Inwoners zijn inhoudelijk leidend: zij bepalen thema's, keuzes en volgorde.
- De gemeente toetst de kaders en besluit formeel over subsidie.
- Minimaal 10% van de inwoners doet aantoonbaar mee.
- Iedere fase wordt duidelijk teruggekoppeld: dit hebben we gehoord, dit doen we ermee.
- Na oplevering wordt per onderwerp afgesproken wie het vervolg oppakt.
- Als het proces vastloopt of onvoldoende draagvlak krijgt, wordt samen bijgestuurd.

1. Inleiding

De wijk Tuikwerd in Delfzijl staat voor een nieuwe fase. De parlementaire enquêtecommissie gaswinning trok op 24 februari 2023 stevige conclusies: Groningers en Drenten verdienen een nij begun - een veilige, leefbare en toekomstbestendige omgeving. In die bredere beweging past ook het opstellen van een wijkvisie voor Tuikwerd. Maatregel 14, binnen het programma Nij Begun, richt zich specifiek op het versterken van leefbaarheid en verbondenheid in dorpen en wijken. Hoewel het niet de enige aanleiding is om een wijkvisie te ontwikkelen, vormt deze maatregel wél een belangrijke katalysator: juist nu er middelen beschikbaar zijn, ontstaat ruimte om stappen te zetten die anders moeilijker te realiseren waren.

Voor Tuikwerd is dit een unieke kans. Inwoners maken zelf een wijkvisie waarin zij hun toekomstbeeld schetsen en aangeven hoe hun leefomgeving zich moet ontwikkelen. Deze visie vormt niet alleen de basis voor het aanspreken van uitvoeringsmiddelen, maar ook voor concrete acties en projecten die direct merkbaar zijn in de wijk.

De leefbaarheid heeft door de aardbevingen en de versterkingsopgave onder druk gestaan; er zijn niet alleen fysieke, maar ook sociale scheuren ontstaan. Tegelijkertijd ontstaat er juist nu ruimte om vooruit te kijken en plannen te maken die Tuikwerd sterker en veerkrachtiger maken. Een belangrijke voorwaarde van maatregel 14 is dat inwoners hierin een centrale rol hebben: zij maken samen de toekomstplannen.

Deze opgave vraagt om een zorgvuldig participatieproces waarin bewoners gezamenlijk richting geven aan de toekomst van hun wijk. Buitenom begeleidt dit proces als onafhankelijke procesbegeleider.

1.1 Plan voor en door inwoners

Het plan van aanpak is in nauwe samenwerking met inwoners opgesteld, met een centrale rol voor de actieve kerngroep binnen het proces. Deze kerngroep heeft gedurende het hele traject intensief meegedacht en richting gegeven. Daarnaast is het plan van aanpak beoordeeld door de klankbordgroep, bestaande uit inwoners, professionals, verenigingen en maatschappelijke organisaties.

Om een goed en volledig beeld te krijgen van wat er speelt in en rondom Tuikwerd, zijn ook individuele gesprekken gevoerd met jongeren, betrokken professionals en inwoners. Deze gesprekken hebben inzicht gegeven in wie de betrokkenen zijn, welke thema's spelen en waar kansen en bedreigingen liggen. Er is ook bureauonderzoek ingezet om de wijk in kaart te brengen en zich te krijgen op de verschillende koppelkansen.

1.2 Doel en uitgangspunt

Het doel van dit traject is het maken van een wijkvisie voor Tuikwerd, met daarbij een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen. De wijkvisie laat zien hoe inwoners hun wijk over ongeveer tien jaar voor zich zien. De uitvoeringsagenda maakt duidelijk welke stappen als eerste worden gezet en wat daarvoor nodig is.

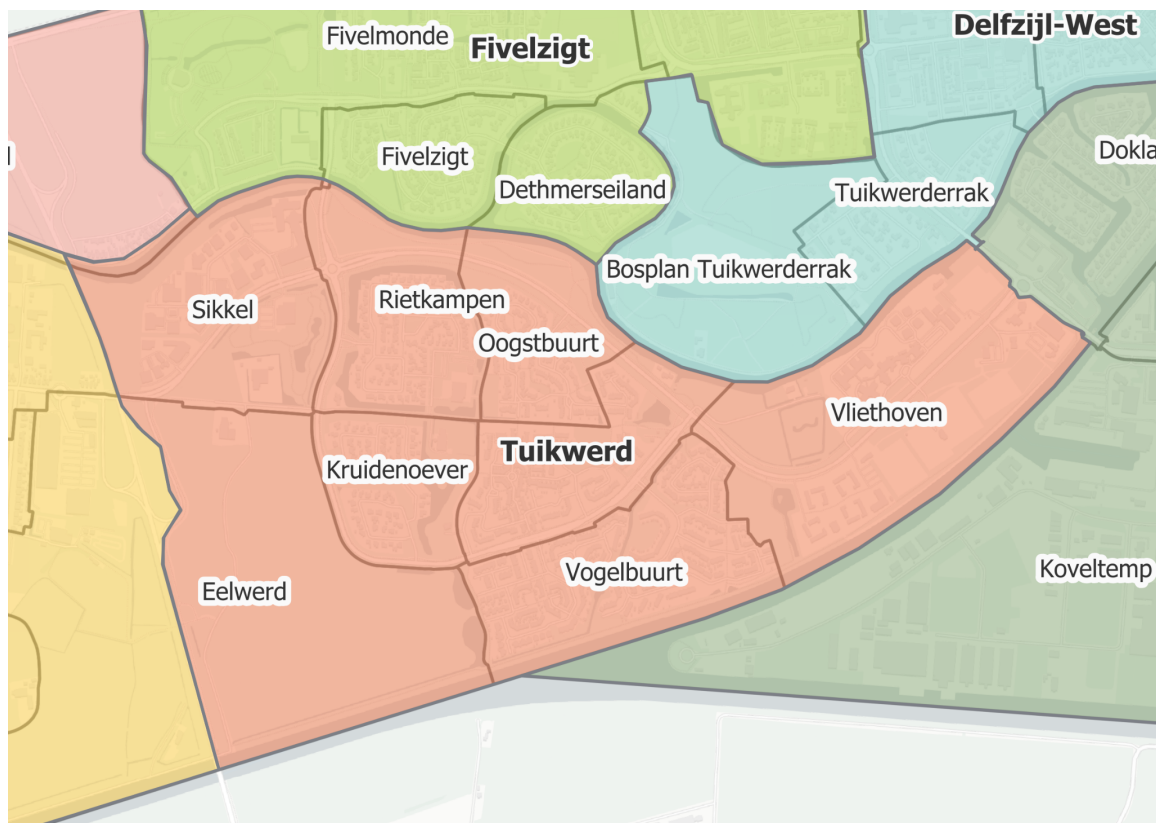
1.3 Uitdagingen en kansen

- Verschillen tussen buurten
- Gebrek aan sociale samenhang
- Gebrek aan plekken voor ontmoeting en activiteiten
- Gevoelens van onveiligheid en overlast
- Veel losse initiatieven, maar behoefte aan samenhang en richting
- Beschikbare middelen via Maatregel 14 en andere programma's
- Actieve bewonersgroepen en betrokken professionals in de wijk

2. Doelstellingen, kaders en scope

Tuikwerd is een veelzijdige wijk met een grote diversiteit aan bewoners, woonmilieus en functies. De wijk bestaat uit meerdere buurten (Rietkampen, Kruidenoever, Oogstbuurt, Tuikwerd, Vogelbuurt) die onderling duidelijk van elkaar verschillen in woningtypen, sociaaleconomische positie en samenstelling van de bevolking. Deze diversiteit maakt Tuikwerd tot een dynamische wijk, maar brengt ook uitdagingen met zich mee op het gebied van samenhang en verbinding.

Aan de randen van de woonwijk bevinden zich twee bedrijventerreinen (Sikkel, Vliethoven) die deel uitmaken van het gebied Tuikwerd. Hier zijn naast bedrijven ook maatschappelijke organisaties en voorzieningen gevestigd, zoals sportverenigingen, een AZC, een verpleeghuis en een zwembad. Ook het natuurgebied Eelwerd grenst aan het woongebied van Tuikwerd. De gemeente Eemsdelta heeft bepaald dat de gebieden Sikkel, Eelwerd en Vliethoven onderdeel uitmaken van de wijk Tuikwerd voor de wijkvisie.

2.2 Focus op woonwijken en natuur

Het proces legt de nadruk op de woonbuurten van Tuikwerd (Rietkampen, Kruidenoever, Oogstbuurt, Tuikwerd en Vogelbuurt) en het aangrenzende natuurgebied Eelwerd, omdat deze gebieden nauw verbonden zijn met de leefomgeving van inwoners. Deze aandacht sluit aan bij de doelstellingen van Maatregel 14 Nij Begun, waarin de leefbaarheid voor inwoners centraal staat. Inwoners staan in dit proces centraal: zij leveren input, denken mee en hebben invloed op de inhoud en prioritering van thema's en projecten die de leefbaarheid van de wijk verbeteren.

De bedrijventerreinen Sikkelland en Vliethoven vallen buiten de primaire focus. Maatschappelijke partijen die daar gevestigd zijn, kunnen wél deelnemen als adviseurs en meedenken over onderwerpen die raakvlakken hebben met de woonomgeving, zoals bereikbaarheid, sport, ontmoeting en veiligheid. Daarnaast kunnen deze terreinen interessant zijn om in de wijkvisie op te nemen voor gebiedsoverstijgende maatregelen.

2.2 Doelstellingen en kaders

Het beoogde eindresultaat van het proces is een wijkvisie die voldoet aan de [basiselementen](#) die in de eisen van de [subsidieregeling](#) voor maatregel 14 Nij Begun zijn opgenomen:

- Een langetermijnperspectief (circa 10 jaar)
- Een concrete uitvoeringsparagraaf
- Een realistische kostenraming
- Aantoonbaar draagvlak voor inhoud én prioriteiten
- Een brede raadpleging van belanghebbenden
- Een verkenning van omliggende dorpen en wijken

Het proces en eindproduct voldoen tevens aan de specifieke onderdelen die de wijk Tuikwerd als randvoorwaarden heeft opgesteld:

- Verbinding leggen tussen de verschillende buurten
- Inclusief: Zorgen dat alle groepen betrokken worden (leeftijden, culturen).
- Betrokken is niet alleen gehoord, maar ook uitgenodigd om mee te doen
- Minstens 10% van alle inwoners doet mee
- Divers: 'laat duizend bloemen bloeien'. Er mogen verschillende deelplannen voor buurten zijn. Niet iedereen hoeft het overal mee eens te zijn
- Het plan is praktisch en uitvoerbaar
- Het plan heeft een eigenaar, na de fase van procesbegeleiding. De procesbegeleider kan toezicht houden op de uitvoering (later te besluiten)

Met deze elementen vormt de wijkvisie een stevige basis om de beschikbare middelen uit maatregel 14 Nij Begun ([€2.616.800](#)) op een doordachte en gedragen manier in te zetten. Tegelijk biedt de visie ook houvast voor het verbinden met andere lopende initiatieven,

aanvullende financieringsstromen en vraagstukken die wijk- of gebiedsgrenzen overstijgen. Denk aan: Sociale Agenda Nij Begun, Volkshuisvestingsfonds, programma Sterke Dorpen en Wijken, reguliere gemeentelijke taken en de gebiedsoverstijgende regeling uit Maatregel 14 Nij Begun. Zo ontstaat een toekomstplan dat niet alleen binnen maatregel 14 krachtig staat, maar ook stevig is ingebed in bredere ontwikkelingen en samenwerkingen binnen en rondom Tuikwerd.

2.3 Scope en begrenzing

Binnen dit proces wordt gewerkt aan:

- het participatieproces met inwoners en andere betrokkenen
- het opstellen van een wijkbiografie
- het opstellen van een wijkvisie
- een uitvoeringsagenda met prioritering en kostenraming op hoofdlijnen
- overdracht naar de uitvoeringsfase

Binnen dit proces valt buiten de scope:

- detailuitwerking van projecten en begroting
- vergunningprocedures
- aanbesteding en uitvoeringsmanagement

Na oplevering kunnen projecten afzonderlijk verder worden uitgewerkt en, waar van toepassing, worden ingediend voor financiering, bijvoorbeeld binnen Maatregel 14 of via andere programma's.

2.4 Eigenaarschap na oplevering

Na het vaststellen van de wijkvisie stopt het proces niet. Per onderwerp wordt afgesproken wie eigenaar is van het vervolg: een bewonersgroep, organisatie, ondernemer of de gemeente. Eigenaarschap betekent dat deze partij het initiatief neemt om plannen verder uit te werken en, waar mogelijk, uit te voeren.

2.5 Verwachtingen helder houden

Niet alle ideeën kunnen meteen worden uitgevoerd. Daarom wordt steeds duidelijk uitgelegd wat wel kan, wat later kan en wat niet binnen Maatregel 14 past. Alle ideeën worden serieus genomen en zichtbaar teruggekoppeld.

3. Betrokkenenonderzoek

Binnen het participatieplan is veel aandacht besteed aan de rol en mate van invloed van de verschillende betrokkenen in en rondom Tuikwerd. Het betrokkenenonderzoek is uitgevoerd door middel van gesprekken met inwoners, ondernemers en professionals en bureauonderzoek, waarbij relevante documenten, beleidsstukken en beschikbare data zijn geraadpleegd. De betrokkenenanalyse heeft geleid tot een duidelijk overzicht met partijen in de kern (besluitvorming), de verbindende schil (advisering) en de buitencirkel (kaders en koppelkansen). Een uitwerking van de verschillende betrokkenen is te vinden in Bijlage 1.

3.1 Cirkelmodel

Het onderzoek maakt gebruik van een cirkelmodel, waarin betrokkenen zijn ingedeeld naar nabijheid tot de wijk en mate van invloed op het proces. Drie cirkels zijn gedefinieerd:

- Kern: inhoudelijk leidende rol; directe invloed op visievorming en prioritering. Inwoners hebben beslissingsbevoegdheid over inhoud en prioriteiten in het proces.
- Verbindende schil: adviserende en ondersteunende rol; verbindt initiatieven, beleid en praktijk.
- Buitencirkel: kaderstellend en formeel besluitvormend; stelt middelen en kaders beschikbaar, biedt koppelkansen, zorgt voor afstemming met andere beleids- en financieringsprogramma's.

De rollen in de drie cirkels worden ingevuld door verschillende partijen. In onderstaande opsomming is aangegeven welke groepen of organisaties binnen elke cirkel plaatsnemen.

- Kern: inwoners, werkgroepen, actieve bewonersinitiatieven
- Verbindende schil: maatschappelijke voorzieningen, verenigingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers gevestigd in de woonwijk.
- Buitencirkel: gemeente Eemsdelta, provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest, Rijkswaterstaat, relevante programma's en fondsen.

4. Participatieaanpak

De participatieaanpak is gericht op het gezamenlijk ontwikkelen van een toekomstbeeld voor Tuikwerd, langs twee samenhangende maar inhoudelijk onderscheiden sporen. Deze tweesporenaanpak zorgt voor duidelijke rollen, passende invloed en een zorgvuldig besluitvormingsproces.

4.1 Organisatie en besluitvorming

De organisatiestructuur en besluitvorming zijn zo ingericht dat inwoners een centrale rol spelen. Er wordt gewerkt met een structuur van een kerngroep, klankbordgroep en thematische werkgroepen. Inwoners leveren hierin inhoudelijke input en denken mee over prioriteiten, terwijl professionals en maatschappelijke organisaties vanuit hun expertise een adviserende en ondersteunende rol vervullen.

Kerngroep

De kerngroep bestaat uit inwoners en professionals die actief betrokken zijn bij het gehele proces in spoor 1. In nauwe samenwerking met de procesbegeleider zijn zij verantwoordelijk voor:

- Het ontwikkelen van het plan van aanpak
- Het opstellen van de wijkbiografie
- Het ondersteunen van en meewerken aan participatieactiviteiten
- Het fungeren als sparringspartner gedurende het proces
- Deelname aan thematische werkgroepen
- Het opstellen van de uiteindelijke wijkvisie en uitvoeringsagenda

Doelstelling is een kerngroep die geografisch en demografisch zoveel mogelijk representatief is voor de wijk. Bij de samenstelling wordt bewust gestreefd naar een evenwichtige man-vrouwverdeling en naar deelname van verschillende leeftijdsgroepen en culturele achtergronden, zodat diverse perspectieven uit de wijk zijn vertegenwoordigd. Daarnaast representeren de inwoners in de kerngroep de bestaande actieve inwonersgroepen.

We streven naar een kerngroep met met 2 inwoners per buurt: Rietkampen (2), Kruidenoever (2), Oogstbuurt (2), Tuikwerd (2) en Vogelbuurt (2). De twee kindergebiedsregisseurs van de wijk Tuikwerd nemen tevens op thematische basis deel aan het kernteam rondom het thema jeugd. Vanuit de gemeente Eemsdelta nemen de kwartiermakers sociaal en fysiek deel aan de kerngroep. Zij zorgen voor de inhoudelijke verbinding met beleid, programma's en lopende ontwikkelingen.

De inwoners in de kerngroep hebben beslissingsbevoegdheid over de inhoudelijke keuzes binnen het proces en over de eindproducten. De kindergebiedsregisseurs kunnen meedenken en

meebeslissen rondom thema's die met jeugd te maken hebben. De professionals vervullen een adviserende en ondersteunende rol. Binnen de kerngroep streven we naar gedragen besluitvorming: we volgen de richting van de meerderheid en verrijken die met de wijsheid van de minderheid, volgens het principe van Deep Democracy.

Klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit betrokkenen die adviseren over (tussentijdse) resultaten en actief worden uitgenodigd om deel te nemen aan werkgroepen waarin thema's verder worden uitgewerkt. Zo kunnen zij inhoudelijk meedenken over de ontwikkeling van onderwerpen en projecten binnen het wijkvisieproces.

De adviserende rol richt zich op de volgende documenten:

- concept plan van aanpak
- concept wijkbiografie
- concept wijkvisie
- concept uitvoeringsagenda

De adviserende rol wordt digitaal ingevuld, zodat feedback laagdrempelig kan worden gegeven. Per document wordt één feedbackronde georganiseerd. De klankbordgroep heeft geen formele besluitvormende rol, maar fungeert als belangrijk adviesorgaan en draagvlakcheck, en versterkt daarmee de verbinding tussen inwoners, werkgroepen en de kerngroep.

Werkwijze samenstelling kerngroep en klankbordgroep

De kerngroep en klankbordgroep worden samengesteld op basis van individuele gesprekken met actief betrokken inwoners. Ook wordt er een oproep geplaatst op de Facebookpagina en in de wijkkrant van Tuikwerd. In gesprekken met inwoners wordt verkend in welke mate inwoners structureel tijd en inzet kunnen en willen leveren aan het wijkvisieproces. Inwoners met een intensieve en doorlopende rol nemen deel aan de kerngroep; inwoners die op hoofdlijnen willen meedenken, zonder structurele inzet, worden betrokken via de klankbordgroep. Zo is een helder onderscheid aangebracht in rollen en betrokkenheid, passend bij de mogelijkheden en wensen van inwoners. Professionals die werkzaam zijn in de wijk via het wijkteam (gemeente Eemsdelta, Acantus, Cadanz Welzijn, Politie, GGZ) zijn tevens opgenomen in de klankbordgroep.

De samenstelling van zowel de kerngroep als de klankbordgroep is niet statisch. Indien gedurende het proces blijkt dat aanvullende perspectieven, buurten of doelgroepen onvoldoende vertegenwoordigd zijn, kan de samenstelling in overleg worden aangevuld of aangepast. Zo blijft het proces inclusief, representatief en responsief op wat de wijk nodig heeft.

Werkgroepen

Werkgroepen worden gericht op inhoudelijke verdieping en co-creatie binnen een specifiek thema. In de werkgroepen worden ideeën uitgewerkt, scenario's verkend en voorstellen gedaan voor de wijkvisie en uitvoeringsagenda. De indeling van de werkgroepen wordt gebaseerd op de

belangrijkste thema's die naar voren komen tijdens het proces. Er wordt gewerkt met maximaal 4 werkgroepen. Een indeling van de werkgroepen kan zijn:

1. Wijkvoorzieningen & ontmoeting – wijkcentrum, ontmoetingsplekken, sociale cohesie, activiteiten
2. Sociaal & gezondheid – welzijn, gezondheid, sport, armoedebestrijding, kinderen en jongeren
3. Wonen & openbare ruimte – woningkwaliteit, herstructurering, duurzaamheid, veiligheid, speeltuinen
4. Natuur & klimaat – natuurgebied Eelwerd, biodiversiteit, groen & water, klimaatadaptatie, recreatie, verbinding tussen natuur en wijk

De werkgroepen hebben elk maximaal 4 bijeenkomsten. Per werkgroep neemt minimaal één afgevaardigde vanuit de kerngroep deel, zodat afstemming en voortgang geborgd zijn. Daarnaast worden andere actieve inwoners (o.a. klankbordgroep), partners en experts betrokken. Werkgroepen worden inhoudelijk begeleid door een inwoner en expert werkzaam in de wijk (gemeente, Cadanz), met methodische ondersteuning van de procesbegeleider.

Besluiten binnen de werkgroepen worden genomen op basis van de richting van de meerderheid, waarbij verschillende perspectieven en argumenten expliciet worden vastgelegd en meegegeven aan de kerngroep. De kerngroep weegt deze voorstellen integraal af en neemt de uiteindelijke inhoudelijke besluiten, met expliciete aandacht voor minderheidsinzichten en met transparante terugkoppeling over hoe de inbreng uit de werkgroepen is meegenomen.

4.2 Participatievormen

Participatie wordt ingezet om kennis, ervaringen en ideeën uit de wijk en van betrokken partijen te benutten en om te komen tot een breed gedragen en uitvoerbare wijkvisie, met een helder onderscheid in invloed per spoor.

Onderstaande tabel laat zien op welke wijze verschillende betrokkenen invloed hebben op de totstandkoming van de wijkvisie. Niet iedere partij is op ieder moment op dezelfde manier betrokken; de gekozen vorm sluit aan bij hun rol, expertise en mate van betrokkenheid.

Spoor 1 - Woonwijk en natuur

Partij	Rol (schil)	Participatieniveau	Vorm van participatie
Inwoners: volwassenen	Kern	Meebeslissen	• Tuikwerd Tafel - Editie buurten (Zie Bijlage 3 - Tuikwerd Tafel) 2 keer op verschillende locaties in de wijk en spreiding dagen/weken. - Informatieposters over thema's en proces

			- Plattegrond Tuikwerd (rode en groene stickers) - Wijkkijker KAW, mensen kunnen hun ideeën voor de wijk laten opnemen in filmhuisje. Dusan kan hier een film van de wijk van maken. (Bijlage 5 - Wijkkijker) • Website Met info proces en online participatietool / digitale enquête. • Kerngroep (per buurt 2 inwoners) • Klankbordgroep • Werkgroepen
Inwoners: kwetsbare volwassenen	Kern	Meebeslissen	• Nadruk op online participatietool
Inwoners: kinderen (basisschool)	Kern	Adviseren	• Tuikwerd Tafel - Editie naschoolse activiteit de Rietpluim (1 a 2 keer): kindvriendelijke kaart met rode/groene stickers + tekenen/lego en stop motion video Dusan • Tuikwerd tafel - Editie buurten Kindvriendelijke kaart toevoegen en tekeningen maken. Dusan aanhaken. • Speeltuinsafari via https://eemsdelta.maps.arcgis.com/apps/inst ant/basic/index.html?appid=196e795699af45dba6dbc5db88cbd844 Individueel via QR-code bij speeltuinen. Als je 6 speeltuinen hebt gescoord dan kun je een frisbee ophalen bij het Kraaiennest → Bij ophalen tekening meegeven (teken jouw mooiste wijk + evt. vragen stellen). • Bestaand: gedichten en video DWDW, output jongerenpanel gemeente
Inwoners: jongeren (middelbaar onderwijs)	Kern	Adviseren	• Tuikwerd Tafel - Editie buurten Ook voor jongeren interessant maken. • Graffiti: Tuikwerd 2050 (Filip, samenwerking DWDW, presentatie tijdens wijkwandeling 9 mei) • Website Met info proces en online participatietool / digitale enquête.

			• Kerngroep (2 kindergebiedsregisseurs sluiten aan op thema kinderen) • Klankbordgroep • Werkgroepen
Bewoners groepen & initiatieven	Kern	Meebeslissen	• Tuikwerd Tafel - Editie kerngroep + professionals wijkteam (proefsessie) • Bureauonderzoek: analyse beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Kerngroep • Klankbordgroep • Werkgroepen
Professionals wijkteam	Verbindende schil	Adviseren	• Tuikwerd Tafel - Editie kerngroep + professionals wijkteam (proefsessie) • Bureauonderzoek: analyse van beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Kerngroep (kwartiermaker fysiek + sociaal) • Klankbordgroep • Werkgroepen
Maatschappelijke voorzieningen & verenigingen	Verbindende schil	Adviseren	• Bureauonderzoek: analyse van beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Klankbordgroep • Werkgroepen
Gemeente beleid	Verbindende schil	Adviseren	• Bureauonderzoek: analyse van beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Werkgroepen
Ondernemers in woonwijk	Verbindende schil	Adviseren	• Tuikwerd Tafel - Editie buurten • Werkgroepen
Aangrenzende gebieden	Buitencirkel	Raadplegen	• Sessie gebiedsoverstijgende maatregelen: gebiedsregie / procesbegeleiders / fysiek / sociaal / programmaleiders
Gemeente (bestuur), IMG	Buitencirkel	Informeren	• Bureauonderzoek: analyse van beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Voortgangsrapportages
Programma's, fondsen, beleidsinitiatieven	Buitencirkel	Raadplegen	• Bureauonderzoek: analyse van beleidskaders, agenda's en strategische ambities • Sessie gebiedsoverstijgende maatregelen: gebiedsregie / procesbegeleiders / fysiek / sociaal / programmaleiders

4.3 Overzicht van participatie input

- 2 × Tuikwerd Tafel editie buurten - volwassenen, kwetsbare volwassenen, jongeren, kinderen
- 1 × Tuikwerd Tafel editie naschools - kinderen
- 1 × Speeltuinsafari - kinderen, QR-codes bij speeltuinen, ideeën aandragen, beloning bij 6 speeltuinen
- 1 × Graffiti-project - jongeren, creatieve input
- 1 × Tuikwerd Tafel editie professionals wijkteam + kerngroep + bewonersgroepen – visie ophalen en procesafstemming
- Website / online participatietool - alle doelgroepen, laagdrempelig input verzamelen
- 1 x Sessie gebiedsoverstijgende maatregelen - strategische thema's, raadpleging
- Bureauonderzoek - analyse bestaand beleid, agenda's en ambities
- Kerngroep - bijeenkomst 1 x in de 2 weken, actief meewerken, proces en besluitvorming ondersteunen
- Klankbordgroep - 2 × online feedback op tussentijdse resultaten
- 4 x Werkgroepen (4 x 4 bijeenkomsten); input concretiseren en prioriteren

4.4 Meetbare participatie en draagvlak

Om inzicht te krijgen in het bereik en het draagvlak wordt beschreven welke methoden worden ingezet om diverse doelgroepen bij het proces te betrekken. Daarnaast wordt per activiteit zo zorgvuldig mogelijk in kaart gebracht hoeveel personen hebben deelgenomen. Dit draagt bij aan transparantie richting inwoners en aan de verantwoording binnen Maatregel 14.

4.5 Privacy en dataminimalisatie

Registratie van deelname gebeurt zo privacy-proof mogelijk: we registreren alleen wat nodig is om aantoonbaarheid en representativiteit te borgen (bijvoorbeeld aantal deelnemers, buurt en eventueel leeftijdscategorie). Persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor verantwoording en worden niet gedeeld zonder grondslag.

5. Communicatie

Het opstellen van een wijkvisie is in de kern een communicatief proces. Heldere, toegankelijke communicatie is essentieel om bewoners te informeren, uit te nodigen en te activeren. In Tuikwerd is dit extra belangrijk: betrokkenheid ontstaat niet vanzelf en vraagt om vertrouwen, continuïteit en zichtbaarheid. Goede communicatie is geen ondersteunend middel, maar een randvoorwaarde voor een geslaagd participatieproces.

5.1 Doelstelling

Communicatie ondersteunt het participatieproces rond de wijkvisie door bewoners:

- helder te informeren over proces, planning, rollen, invloed en besluitvorming;
- actief uit te nodigen om op verschillende manieren mee te doen, passend bij ieders mogelijkheden;
- terug te koppelen wat er met hun inbreng gebeurt en waarom keuzes worden gemaakt.

Heldere communicatie versterkt vertrouwen en betrokkenheid en zorgt voor duidelijkheid over wat inwoners kunnen beïnvloeden. Communicatie is géén middel om draagvlak af te dwingen of besluiten te legitimeren die al vaststaan.

5.2 Samen met inwoners

Een belangrijk onderdeel van deze aanpak is dat de communicatie aanpak wordt besproken met inwoners. Zij zijn immers niet alleen de doelgroep van de communicatie, maar ook mede-eigenaren van het proces. In overleg met hen wordt verkend:

- bij welke bestaande middelen in de wijk het beste kan worden aangesloten;
- welke nieuwe middelen sluiten eventueel goed aan;
- welke toon en aanspreekvorm passend is;
- wat voor hen de kernboodschap van dit traject zou moeten zijn;
- en wat hen juist wel of niet aanspreekt om mee te doen.

De uitkomsten vormen het vertrekpunt voor alle communicatie-uitingen binnen het participatietraject. Zo wordt de toon niet vooraf opgelegd, maar gezamenlijk bepaald en gedragen door de wijk.

5.3 Communicatie beweegt mee

De communicatie aanpak beweegt mee met wat de wijk nodig heeft, passend bij een participatieproces waarin inwoners centraal staan. De communicatie kan worden bijgesteld op basis van wat werkt en wat niet werkt in de wijk en laat ruimte voor ideeën en initiatieven die tijdens het proces ontstaan, met name vanuit bewoners zelf. Er blijft ruimte voor eigenaarschap, creativiteit en maatwerk.

Dat betekent concreet:

- communicatiemiddelen worden benoemd, maar niet definitief vastgezet;
- er is ruimte om gedurende het proces nieuwe middelen toe te voegen of bestaande middelen anders te benutten;
- keuzes worden niet vooraf volledig dichtgetimmerd, maar stapsgewijs aangescherpt op basis van ervaringen, feedback en behoefte.

5.4 Kernboodschap en toon

De kernboodschap en toon worden samen met inwoners aangescherpt. Een eerste opzet is:

- “Samen maken we een uitvoerbaar toekomstplan voor Tuikwerd.”
- “Iedereen kan meedoen; je invloed is duidelijk en eerlijk.”
- “We laten zien wat met ideeën gebeurt en waarom keuzes worden gemaakt.”

5.5 Afzender

In Tuikwerd is er terughoudendheid richting de overheid, waardoor de afzender van communicatie cruciaal is. Daarom wordt gekozen voor een wijkgerichte afzender. Voor de wijkvisie communiceert een wijkplatform als collectieve identiteit van de wijk. Dit platform is geen formele organisatie, maar een gezamenlijk communicatiekader van bewoners, kerngroep en procesbegeleider. Zo komt communicatie herkenbaar uit de wijk zelf, wat de geloofwaardigheid en het gevoel van eigenaarschap versterkt. Een mogelijke werktitel is ‘*Wat we van Tuikwerd maken*’, waarbij naam en uitstraling samen met bewoners worden bepaald.

5.6 Doelgroepen

Dit communicatieplan richt zich op meerdere doelgroepen, met ieder een eigen positie, informatiebehoefte en manier van aanhaken.

Bewoners (kern)

Bewoners vormen de kern van het participatieproces en daarmee ook van de communicatie. Binnen deze groep is sprake van diversiteit in leeftijd, taalvaardigheid, digitale vaardigheden en betrokkenheid. Om inclusieve participatie mogelijk te maken, wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende groepen:

- **Volwassen bewoners (18+)**
Bewoners die zelfstandig meedenken, meedoen aan bijeenkomsten of digitaal participeren.
- **Kwetsbare volwassenen**
Bewoners met beperkte taalvaardigheid (NT2), lage digitale vaardigheden of die te maken hebben met zorg, armoede of eenzaamheid. Voor deze groep is extra aandacht

nodig voor laagdrempelige, persoonlijke en visuele communicatie.

- **Kinderen (t/m 12 jaar)**
Basisschool leeftijd
- **Jongeren (12 t/m 18 jaar)**
Middelbare school leeftijd

De communicatie wordt per doelgroep aangepast in vorm, taal en kanaal, zonder dat dit leidt tot gescheiden trajecten. Het doel is dat iedereen op een passende manier kan meedoen. Om deze diversiteit ook in de communicatie goed te kunnen meenemen, is het van belang dat een brede afspiegeling van de inwoners meedenkt over het communicatieplan.

Verbindende cirkel en buitencirkel

Naast communicatie met bewoners is er ook ondersteunende communicatie gericht op de betrokkenen in de verbindende schil en de buitencirkel. Denk aan: betrokken professionals en partners, verenigingen en maatschappelijke organisaties.

5.7 Middelen

In lijn met de uitgangspunten van het participatieplan wordt communicatie rondom de wijkvisie ingericht in samenwerking met inwoners. Onderstaand middelenoverzicht kan worden aangepast en aangevuld naar wat er nodig is.

De communicatiemiddelen sluiten zoveel mogelijk aan op bestaande middelen en netwerken in de wijk. Zij vormen het fundament van de communicatie, omdat zij herkenning en vertrouwen bieden. Daarom wordt in de communicatie zoveel mogelijk aangesloten bij:

- bestaande wijkmiddelen, zoals de wijkkrant en de Facebookpagina;
- vertrouwde momenten in de wijk, zoals wijkactiviteiten en bijeenkomsten;
- bestaande netwerken en initiatieven van bewoners.

Tegelijkertijd vraagt een participatieproces om bereik, herhaling en toegankelijkheid. Daarom worden, aanvullend op bestaande middelen, extra communicatiemiddelen ingezet om het proces te versterken.

Middel	Bestaand/n nieuw	Omschrijving	Doelgroepen
Wijkkrant	Bestaand	• 1 editie februari (proces + uitnodiging) • 1 editie mei (voortgang) • 1 editie oktober (terugkoppeling / afronding) • Ondersteuning bestaande wijkredactie	Volwassenen, kwetsbare volwassenen, jongeren
Website	Nieuw	• Online wijkplatform	Iedereen

		• Rol: zichtbaarheid, online participatie • Inzet: updates, oproepen, online participatietool(s), wijkbiografie, gedichten, info video	
Social media: Facebook	Bestaand	• Facebookpagina Tuikwerd + Facebookpagina Kraaiennest • Rol: zichtbaarheid, reminders, activering • Inzet: korte updates, oproepen, verwijzingen	Volwassenen, kwetsbare volwassenen
Social media: Whatsapp	Bestaand	• Verschillende buurtwhatsapp groepen • Rol: zichtbaarheid, reminders, doorverwijzen naar andere kanalen • Inzet: korte berichten via kerngroepleden, informeel	Volwassenen, kwetsbare volwassenen
Social media: Tiktok	Nieuw	• Ondersteuning kindergebiedsregisseurs bij account over proces op TikTok • Rol: zichtbaarheid, activeren • Inzet: informeren proces, oproepen	Jongeren
Posters en flyers	Nieuw	• Posters en flyers in de buurt • Rol: zichtbaarheid, activering, herkenning, herhaling • Inzet: uitnodigen voor participatiemomenten	Iedereen, mensen die digitaal minder actief zijn
Beeld en film	Nieuw	• Introductievideo • Beeldend eindproduct wijkvisie • Rol: proces en eindresultaten overzichtelijk en begrijpelijk maken voor iedereen • Inzet: zichtbaarheid, uitleg, oproep	Iedereen, specifiek mensen uit andere culturen, laaggeletterden
Wijkevenementen		• Bijeenkomsten Cruyf Court • Wijkwandeling 16 mei (De wijk de wereld) • Buurtfeest 20 juni • Participatiemomenten • Eindevenement oktober • Rol: zichtbaarheid, terugkoppeling, activeren • Inzet: aanwezigheid	Iedereen

5.8 Impuls wijkcommunicatie

Juist dit traject biedt een uitgelezen kans om de bestaande wijkcommunicatie een structurele impuls te geven. De wijkvisie is een moment waarop veel bewoners worden aangesproken, vragen hebben en hun stem willen laten horen. Door nu te investeren in een professionele communicatiestructuur kan niet alleen het proces rond de wijkvisie worden versterkt, maar wordt ook een duurzame basis gelegd voor toekomstige communicatie in de wijk.

Een website maakt het mogelijk om digitale participatie volwaardig in te zetten en zo ook inwoners te bereiken die minder snel deelnemen aan fysieke bijeenkomsten, zoals mensen met een drukke agenda, kwetsbare inwoners, minder mobiele bewoners en jongeren. Dit vergroot het bereik en de inclusiviteit van het proces. Binnen de gemeente Eemsdelta wordt onderzocht hoe online participatietools kunnen worden ingezet; Tuikwerd kan hierin als pilot fungeren door deze tools te integreren in een wijkwebsite. Over deze mogelijkheid is contact met de afdeling Participatie van de gemeente (contactpersoon: Wytse Gorter). Door in het wijkvisieproces te investeren in professionele communicatie en een online participatieplatform versterken we niet alleen de kwaliteit en inclusiviteit van dit traject, maar bouwen we ook aan een toekomstbestendige aanpak voor participatie en wijkcommunicatie, waarbij Tuikwerd kan dienen als voorbeeld en leeromgeving met blijvende meerwaarde voor zowel de wijk als de gemeente.

6. Proces en planning

Het proces is overzichtelijk opgezet en bestaat uit een aantal stappen. De planning biedt houvast, maar kan worden aangepast aan het tempo van de wijk.

De initiële planning om het proces vóór de zomer af te ronden, werd door betrokken inwoners en professionals als te krap ervaren. Om de input vanuit de wijk zorgvuldig te kunnen vertalen naar een gedragen wijkvisie en een uitvoeringsagenda met projecten, koppelkansen en een begroting op hoofdlijnen, is besloten de planning te verruimen en het proces over de zomer heen te tillen. De planning omvat nu 28 weken met inhoudelijk de volgende verdeling:

- 4 weken voorbereiding
- 5 weken input ophalen
- 2 weken ordenen en clusteren
- 8 weken werkgroepen
- 3 weken integratie naar concept wijkvisie
- 2 weken feedback en toetsing
- 4 weken verwerking feedback, afronding en oplevering

We ek	Periode	Fase	Activiteiten	Betrokkenen	Output / resultaat
6	2 feb - 6 feb	Feedback en toetsing	Feedback op plan van aanpak + wijkbiografie	Gemeente, Klankbordgroep	Feedback
		Voorbereiding	Verwerken feedback plan van aanpak + wijkbiografie	Procesbegeleider, kerngroep	Definitief plan van aanpak + wijkbiografie
7	9 feb - 13 feb	Voorbereiding	Participatie: draaiboeken, materialen, betrokkenen	Communicatie, redactie wijkkrant	Participatie is voorbereid
8	16 feb - 20 feb	Voorbereiding	Voorbereiden werkgroepen	Procesbegeleider, kerngroep	Data en deelnemers werkgroepen
		Voorbereiding	Communicatie: wijkkrant speciale editie, uitnodigingen, socials, website, posters, enz		Tuikwerd is betrokken en actief
9	23 feb - 27 feb	Voorjaarsvakantie			
10	2 mrt - 6 mrt	Voorbereiding	Participatie: draaiboeken, materialen, betrokkenen	Procesbegeleider, kerngroep	Participatie is voorbereid

11	9 mrt - 13 mrt	Input ophalen	Participatie	Inwoners, kerngroep, procesbegeleider	Input wijkvisie en agenda
12	16 mrt - 20 mrt	Input ophalen	Participatie	Inwoners, kerngroep, procesbegeleider	Input wijkvisie en agenda
13	23 mrt - 27 mrt	Input ophalen	Participatie	Inwoners, kerngroep, procesbegeleider	Input wijkvisie en agenda
14	30 mrt - 3 apr	Input ophalen	Participatie	Inwoners, kerngroep, procesbegeleider	Input wijkvisie en agenda
15	6 apr - 10 apr	Input ophalen	Participatie	Inwoners, kerngroep, procesbegeleider	Input wijkvisie en agenda
		Verbinden	Werkessie gebiedsoverstijgende maatregelen	Kerngroep, procesbegeleider	Verbinding gebiedsoverstijgen de thema's
16	13 apr - 7 apr	Ordering & clustering	Clusteren input en evalueren voorlopige thema's	Kerngroep, procesbegeleider	Definitieve thema's & thema-notities
17	20 apr - 24 apr	Ordering & clustering	Clusteren input en evalueren voorlopige thema's	Kerngroep, procesbegeleider	Definitieve thema's & thema-notities
			Vorbereiden werkgroepen per voorlopige thema	Kerngroep, procesbegeleider	Startnotities werkgroepen
			Communciatie: verslag participatie, stand van zaken	Communicatie	Tuikwerd is betrokken
18	27 apr - 1 mei	Meivakantie			
19	4 mei - 8 mei	Meivakantie			
20	11 mei - 15 mei	Werkgroepen	Werkgroepen (bijeenkomst 1)	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen, prioriteiten per thema
	16 mei		Wijkwandeling DWDW: opbrengsten participatie (video's, graffiti)		
21	18 mei - 22 mei	Werkgroepen	Werkgroepen	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen, prioriteiten per thema
22	25 mei - 29 mei	Werkgroepen	Werkgroepen (bijeenkomst 2)	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen,

					prioriteiten per thema
23	1 jun - 5 jun	Werkgroepen	Werkgroepen	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen, prioriteiten per thema
24	8 jun - 12 jun	Werkgroepen	Werkgroepen (bijeenkomst 3)	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen, prioriteiten per thema
25	15 jun - 19 jun	Werkgroepen	Werkgroepen	Werkgroepen	Ambities, projectvoorstellen, prioriteiten per thema
	20 Jun	Feedback & toetsing	Wijkfeest: toetsen concepten bij inwoners	Kerngroep, werkgroepen	Feedback inwoners op concepten
26	22 jun - 26 jun	Werkgroepen	Werkgroepen (bijeenkomst 4)	Werkgroepen	
27	29 jun - 3 jul	Werkgroepen	Werkgroepen	Werkgroepen	
			Communicatie: stand van zaken	Communicatie	Tuikwerd is betrokken
28	6 jul - 10 jul	Zomervakantie			
29	13 jul - 17 jul	Zomervakantie			
30	20 jul - 24 jul	Zomervakantie			
31	27 jul - 31 jul	Zomervakantie			
32	3 aug - 7 aug	Zomervakantie			
33	10 aug - 14 aug	Zomervakantie			
34	17 aug - 21 aug	Integratie	Bundeling thema-uitwerkingen naar concept wijkvisie + agenda	Kerngroep	Concept wijkvisie + agenda
35	24 aug - 28 aug	Integratie	Bundeling thema-uitwerkingen naar	Kerngroep	Concept wijkvisie + agenda

			concept wijkvisie + agenda		
36	31 aug - 4 sep	Integratie	Bundeling thema-uitwerkingen naar concept wijkvisie + agenda	Kerngroep	Concept wijkvisie + agenda
37	7 sep - 11 sep	Feedback & toetsing	Klankbordgroep toetst concept wijkvisie en agenda	Klankbordgroep	Feedback op concept wijkvisie
38	14 sep - 18 sep	Feedback & toetsing	Klankbordgroep toetst concept wijkvisie en agenda	Klankbordgroep	Feedback op concept wijkvisie
39	21 sep - 25 sep	Uitwerking	Kerngroep verwerkt feedback klankbordgroep	Kerngroep	Feedback is verwerkt in wijkvisie
40	28 sep - 2 okt	Uitwerking	Kerngroep verwerkt feedback klankbordgroep	Kerngroep	Feedback is verwerkt in wijkvisie
41	5 okt - 9 okt	Afronding & Oplevering	Laatste check kerngroep, oplevering wijkvisie + uitvoeringsagenda	Kerngroep	Definitieve wijkvisie
42	12 okt - 16 okt		Communicatie + verspreiding (eindevenement)	Procesbegeleider, kerngroep, communicatie	Inwoners en betrokkenen ontvangen wijkvisie
			Ondersteuning wijk en partners bij eigenaarschap en uitvoeringsstappen	Kerngroep, procesbegeleider	Borging eigenaarschap en vervolgstappen

7. Monitoring, evaluatie en rapportage

Monitoring en verantwoording worden zodanig ingericht dat zij zowel bruikbaar zijn voor inwoners, opdrachtgever als subsidieverstrekkers. Dit bestaat uit:

- Periodieke update richting inwoners (zie hoofdstuk 5: communicatie).
- Periodieke update richting opdrachtgever via maandelijkse voortgangsrapportage
- Periodieke update richting professionals wijkteam via maandelijkse voortgangsrapportage en wijkteamoverleg.
- Deelname- en bereikoverzicht.
- Verslagen en/of beeldverslagen van participatiemomenten.
- Eindevaluatie na oplevering, waarin wordt vastgelegd wat werkte, wat niet en welke vervolgstappen zijn afgesproken.

7.1 Bijsturen

Indien blijkt dat het proces vastloopt of dat er onvoldoende draagvlak ontstaat, wordt samen met de kerngroep en de gemeente beoordeeld wat nodig is: bijsturen, extra tijd nemen of een andere aanpak kiezen. Dit gebeurt altijd transparant en in overleg.

8. Risicoanalyse en beheersmaatregelen

Onderstaande risico's zijn relevant voor succes en legitimiteit. Per risico zijn beheersmaatregelen benoemd.

Risico	Kans	Impact	Beheersmaatregel (mitigatie)	Signalering / moment
Lage deelname / ondervertegenwoordiging	Middel	Hoog	Extra straatgerichte acties; samenwerking sleutelpersonen; verlenging inputfase; gerichte sessies per doelgroep	Wekelijkse check deelname (maart)
Conflicten / weerstand tussen mensen en groepen	Middel	Hoog	Deep Democracy werkvormen; onafhankelijke begeleiding; duidelijke spelregels; escalatieladder	Bij elke bijeenkomst
Rolonduidelijkheid / verwachtingen mismatch	Middel	Hoog	Mandaat expliciet communiceren; vaste 'wat beslissen bewoners / wat besluit gemeente' tekst in alle kanalen	Startfase + elke fase-update
Vertraging door tempo wijk of planning	Middel	Middel	Flexibele planning; herprioritering in overleg opdrachtgever; duidelijke scopebewaking	Maandelijke voortgangsupdate
Uitval sleutelfiguren (ziekte/verhuizing/ander)	Middel	Middel	Spreiding verantwoordelijkheden; back-up per rol; borging in draaiboeken; documentatie bereikbaar in cloud	Doorlopend
Onverwachte meerkosten organisatie/participatie	Middel	Middel	Budgetbuffer; keuzes in werkvormen; vooraf prijsafspraken met leveranciers	Voor elke fase met kosten

BIJLAGE 1 - Betrokkenen

De kern

Inwoners en bewonersgroepen vormen de kern van het proces. Alle informeel georganiseerde bewonersgroepen of werkgroepen en die direct bijdragen aan de inhoud en uitvoering van activiteiten in de wijk horen in de binnenste cirkel. Zij worden direct geraakt door ontwikkelingen in de wijk en beschikken over essentiële ervaringskennis over wonen, leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang. De afgelopen jaren is in Tuikwerd geïnvesteerd in samenlevingsopbouw, wat heeft geleid tot een divers palet aan actieve bewonersinitiatieven en informele netwerken.

Bewonersgroepen	Informatie
Lokale coalitie	De lokale coalitie is in 2025 opgericht om breed samen te werken aan wijkverbetering. De lokale coalitie bestaat uit ongeveer 20 inwoners en ongeveer 8 professionals (wijkteam Tuikwerd). De coalitie heeft een open karakter, waarbij iedereen die een actieve bijdrage wil leveren aan Tuikwerd van harte welkom is.
Bewonerscommissie Tuikwerd	De BCT is een stichting waarbij 3 inwoners betrokken zijn. Zij ontvangen ieder jaar een geldbedrag van ongeveer 7000 euro van de gemeente Eemsdelta om te besteden aan activiteiten in de wijk zoals een wijkfeest en activiteiten van Rainbowkids. In 2025 is het budget niet volledig verbruikt. De BCT onderzoekt haar rol in de toekomst.
Werkgroep biodiversiteit	De werkgroep biodiversiteit bestaat uit ongeveer 3 inwoners. De werkgroep ontwikkelt een visie en plannen op het gebied van water en natuur in de wijk.
Werkgroep kraaiennest	De werkgroep kraaiennest bestaat uit ongeveer 20 inwoners. De werkgroep houdt zich bezig met de organisatie van activiteiten in de wijk zoals het wijkfeest, activiteiten voor kinderen, De Wijk De Wereld, de creabea-groep
Werkgroep Cruijff Court	De werkgroep Cruijff Court bestaat uit ongeveer 2 inwoners en houdt zich bezig met de planvorming voor een Cruijff Court in de wijk, in samenwerking met Cruijff Foundation.
Werkgroep jongerenactiviteiten	De werkgroep jongerenactiviteiten bestaat uit 2 inwoners. De werkgroep ontwikkelt plannen op het gebied van kunst & cultuur voor jongeren, zoals Radio Tuikwerd en StreetArt.

Rainbowkids	Rainbowkids is een informeel initiatief van Antilliaanse moeders die activiteiten voor kinderen in de wijk organiseren. Omdat het een bewonersinitiatief zonder formele organisatorische structuur betreft en direct invloed heeft op de leefwereld van de wijk, is Rainbowkids opgenomen in de binnenste cirkel van het betrokkenenonderzoek.
Redactie wijkkrant	Er zijn een aantal inwoners actief in de redactie van de wijkkrant. De wijkkrant wordt sinds 2025 een aantal keren per jaar verspreid in de wijk.

De verbindende schil

De verbindende schil vormt het midden tussen individuele inwoners en beleidsmatige of institutionele partijen. Alle partijen in deze schil functioneren namens een groep, thema of specifieke functie, en vertegenwoordigen daardoor niet automatisch de stem van alle inwoners in Tuikwerd.

Maatschap- pelijke voorzieningen	Verenigingen	Maatschap- pelijke organisaties (professionals wijkteam)	Ondernemers in woonwijk	Aangrenzende wijken en gebieden	Overige verbindende partijen
KC De Rietpluim (Rietkampen)	Sportfit Delfzijl (Rietkampen)	Gemeente Eemsdelta: gebiedsregie, kwartiermaker sociaal & fysiek	Frietkraam Tuikwerd	Wijken: Delfzijl West, Fivelzigt, Farmsum, Appingedam-Centrum, Appingedam-Oost	Bewonersplatform Eemsdelta
Revalidatiecentrum / Verpleeghuis Eemsdelta (Vliethoven)	Wijkvereniging 't Kaarnhoes (Tuikwerd)	Acantus Woningbouw: wijkconsulent, bewonersconsulent	Particuliere verhuurders woonwijk	Gebied: Delfzijl, Appingedam	
Beschermd wonen Cura XL (Vogelbuurt)	V.V. Farmsum (Vliethoven)	Cadanz Welzijn: opbouwwerker	Kuipers Installatie bedrijf	Gemeente Eemsdelta	

Vluchtelingen Werk Nederland (Vliethoven)	Hockey Eemsmond (Vliethoven)	Politie / BOA		Provincie Groningen	
Zwembad Dubbelslag (Sikkel)	Schaakclub DAC (Vliethoven)	GGD			
ISK Voortgezet Onderwijs (Sikkel)	Rugby Club DRC Phoenix (Vliethoven)				

Maatschappelijke voorzieningen

Deze partijen vervullen een functionele rol in de wijk en zijn betrokken bij thema's als onderwijs, welzijn, gezondheid, zorg, veiligheid en ontmoeting. Zij worden met name betrokken op het niveau van raadplegen en adviseren, en in sommige gevallen coproduceren bij thematische projecten.

Verenigingen

Verenigingen in en rond Tuikwerd zijn georganiseerd als ledenverenigingen en vertegenwoordigen daarmee primair de belangen, wensen en activiteiten van hun eigen achterban. Zij vervullen een belangrijke rol op het gebied van sport, ontmoeting en sociale binding, maar spreken niet namens alle inwoners van de wijk.

Om die reden zijn verenigingen opgenomen in de verbindende schil. Hun rol in het proces is adviserend en ondersteunend: zij leveren kennis, ervaring en signalen vanuit hun specifieke doelgroep en kunnen in sommige gevallen bijdragen aan de uitvoering van thematische projecten. De betrokkenheid van verenigingen vindt met name plaats op het niveau van raadplegen en adviseren, en waar passend coproduceren, zonder formele besluitvormende rol over de wijkvisie als geheel.

Maatschappelijke organisaties

In de wijk Tuikwerd zijn verschillende maatschappelijke organisaties actief: gemeente Eemsdelta, Acantus woningcorporatie, Cadanz Welzijn, politie/BOA en de GGD. De professionals van deze organisaties vormen samen het wijkteam Tuikwerd. Zij dragen bij aan verbinding en afstemming, denken mee, bewaken aansluiting bij bestaand beleid, schetsen kaders en ondersteunen waar nodig de uitvoering van plannen uit de wijkvisie. Het wijkteam heeft een adviserende en coproducerende rol, zonder formele beslissingsbevoegdheid over de inhoud van de wijkvisie.

De gemeente Eemsdelta vervult een centrale rol in gebiedsregie en via kwartiermakers op het sociaal en fysiek domein. Het proces sluit aan op lopende programma's en beleidsdoelen, zodat

kansen worden benut, dubbelingen voorkomen en sociale en fysieke opgaven integraal op elkaar aansluiten.

Acantus verhuurt ruim 400 woningen in Tuikwerd en start de komende jaren met grootschalige renovaties gericht op verduurzaming en kwaliteitsverbetering. Deze woningverbetering biedt tegelijkertijd kansen om in samenwerking met de gemeente de openbare ruimte en leefomgeving te versterken, zodat niet alleen de woningen, maar de hele wijk vooruit gaat.

Cadanz Welzijn is actief met opbouwwerk in de wijk. De opbouwwerker onderhoudt contact met bewoners, signaleert behoeften en initiatieven en draagt bij aan sociale samenhang en participatie. Het wijkvisieproces sluit aan op deze werkzaamheden om kennis, netwerken en bestaande initiatieven optimaal te benutten.

Ondernemers

Ondernemers die in de woonwijk zijn gevestigd (dus niet op de bedrijventerreinen Vliethoven en Sikkell) maken tevens deel uit van deze schil. Zij kunnen adviseren over onderwerpen als bereikbaarheid, leefomgeving en milieu.

Aangrenzende wijken en gebieden

Ook aangrenzende wijken, bredere stedelijke gebieden, de gemeente Eemsdelta en de provincie Groningen zijn relevant voor de wijkvisie. Deze partijen hebben invloed op of belangen bij wijkoverstijgende thema's en kunnen via projecten of subsidies worden gekoppeld aan ontwikkelingen in Tuikwerd. Dit maakt het mogelijk om koppelkansen te benutten en gezamenlijk zaken op te pakken. Ook kan er een verband worden gelegd met het budget voor gebiedsoverstijgende vraagstukken (40% van Maatregel 14).

Overige verbindende partijen

Het bewonersplatform Eemsdelta vertegenwoordigt huurders van woningcorporatie Acantus en functioneert namens een specifieke doelgroep binnen de wijk. Het platform heeft een belangrijke signalerende en adviserende rol op thema's als woningkwaliteit, leefbaarheid en bewonersbelangen.

De buitencirkel

Gemeente Eemsdelta

De gemeente Eemsdelta is opdrachtgever van het proces en stelt randvoorwaarden en kaders vast. Na afronding van de visie besluit het college van de gemeente Eemsdelta of de visie voldoet aan de criteria en opent de gemeente het subsidieloket van Maatregel 14 voor de wijk. De visie gaat enkel ter informatie naar de gemeenteraad.

Instituut Mijnbouwschade Groningen

Het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) werkt met andere (overheids)partners om de doelen van Nij Begun in de praktijk te brengen. Het IMG wordt op de hoogte gehouden van de

voortgang van het proces rondom de wijkvisie. Afstemming met het IMG kan relevant zijn op strategisch niveau, bijvoorbeeld bij koppelkansen tussen schadeherstel, versterking en leefbaarheidsinitiatieven.

Provincie Groningen

De provincie Groningen maakt deel uit van de buitenste cirkel omdat zij geen directe rol heeft in het participatieproces met inwoners, maar wel kaderstellend en faciliterend is. De provincie is relevant vanwege beleid, programma's en financieringsmogelijkheden (waaronder Nij Begun) die raakvlakken hebben met de wijkvisie. Haar rol richt zich op strategische afstemming en het benutten van koppelkansen, niet op inhoudelijke besluitvorming binnen het wijkproces.

Waterschap Noorderzijlvest

Het waterschap is opgenomen in de buitencirkel van het betrokkenenonderzoek, omdat het geen directe rol heeft in het participatieproces met inwoners, maar wel een belangrijke kaderstellende en uitvoerende rol vervult op het gebied van waterbeheer en klimaatadaptatie. Het waterschap is verantwoordelijk voor onderwerpen als waterveiligheid, waterkwaliteit, riolering en afwatering, die van invloed zijn op de inrichting en leefbaarheid van de wijk.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is opgenomen in de buitenste cirkel vanwege haar kaderstellende en beheersrol bij rijksinfrastructuur, in het bijzonder de N33 en het Eemskanaal. Ontwikkelingen in en rond Tuikwerd kunnen raakvlakken hebben met bereikbaarheid, verkeersveiligheid, waterveiligheid en ruimtelijke ingrepen langs deze rijksvoorzieningen. Rijkswaterstaat neemt geen deel aan het participatieproces, maar is relevant voor afstemming en toetsing op strategisch niveau.

Programma's / fondsen / beleidsmatige initiatieven

Er zijn diverse programma's, fondsen en beleidskaders die invloed hebben op de ontwikkeling en uitvoering van de wijkvisie van Tuikwerd. Deze zijn opgenomen in de buitencirkel, omdat zij niet actief deelnemen aan het participatieproces, maar wel bepalend zijn voor de financiële, beleidsmatige en inhoudelijke randvoorwaarden. Tegelijkertijd bieden deze programma's en fondsen belangrijke koppelkansen, doordat zij het mogelijk maken de activiteiten en projecten van de wijkvisie te verbinden aan bredere gemeentelijke, regionale en landelijke initiatieven. Onderstaand overzicht is een eerste grove verkenning. De kwartiermakers fysiek en sociaal van de gemeente Eemsdelta zullen de komende periode nog uitgebreider onderzoeken welke programma's, fondsen en beleidskaders relevant zijn en hoe deze optimaal verbonden kunnen worden aan de wijkvisie van Tuikwerd. De kwartiermakers nemen intensief deel aan het proces en dragen op deze wijze bij aan de inhoudelijke verbinding tussen externe programma's en de wijkvisie, zodat plannen zowel haalbaar als geïntegreerd zijn binnen de bredere context.

Programma / Fonds	Raakvlak met Tuikwerd
-------------------	-----------------------

/ Beleid	
Sociale Agenda Nij Begun	Binnen Tuikwerd lopen al diverse projecten vanuit de Sociale Agenda Nij Begun die gericht zijn op sociale samenhang, welzijn en kansen voor kinderen en jongeren. Voorbeelden hiervan zijn: de verrijkte schooldag, het doorbreken van generatiearmoede met buddy's en doorbraakaanpak. Het is belangrijk dat de wijkvisie en uitvoeringsagenda aansluiten op deze bestaande projecten, zodat geen dubbel werk ontstaat en de effectiviteit wordt versterkt. Tegelijkertijd biedt de Sociale Agenda nieuwe kansen voor Tuikwerd. Zo is er de maatregel 'ontmoetingsplekken', die tot doel heeft dat elk dorp en elke wijk een plek heeft waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten.
Gebiedsoverstijgende regeling Maatregel 14	De gebiedsoverstijgende regeling van Maatregel 14 biedt koppelkansen voor wijkoverstijgende projecten en maatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur, bereikbaarheid, energie, veiligheid en samenwerking tussen omliggende wijken. Ongeveer 40% van het budget binnen Maatregel 14 is gericht op deze wijkoverstijgende kwesties, wat een extra versterking vormt boven op het wijkbudget specifiek voor Tuikwerd. Door hier slim op aan te haken, kunnen lokale projecten in Tuikwerd profiteren van bredere middelen en synergie met andere wijken en programma's. De gemeentelijke cofinanciering van 900.000 euro in het kader van de 1,4 miljoen voor versterking van de openbare ruimte uit het Volkshuisvestingsfonds wordt gefinancierd uit de gebiedsoverstijgende maatregel.
Toekomstperspectief Masterplan Regiocentra	Het Masterplan Regiocentra richt zich op het versterken van leefbaarheid, voorzieningen, economische vitaliteit en brede welvaart in elf regiocentra in de provincie Groningen, waaronder Appingedam en Delfzijl binnen de gemeente Eemsdelta. Het Masterplan Regiocentra richt zich op het tussengebied Appingedam-Delfzijl, waar Tuikwerd deel van is. Voor Tuikwerd biedt het plan belangrijke koppelkansen: het stimuleert herontwikkeling van bedrijventerreinen, verbetering van bereikbaarheid en mobiliteit, versterking van maatschappelijk vastgoed en voorzieningen en vernieuwing van woongebieden en groene verbindingen. Deze thema's sluiten aan op de prioriteiten van de wijkvisie en uitvoeringsagenda en bieden mogelijkheden om lokale projecten te koppelen aan regionale doelstellingen, samenwerkingsverbanden en financieringsprogramma's. De wijkvisie kan op deze manier worden ingebed in een breder beleidskader, waardoor initiatieven inhoudelijk en financieel worden versterkt.
Volkshuisvestings fonds	Het Volkshuisvestingsfonds ondersteunt gemeenten bij het verbeteren van woningen en de leefomgeving in kwetsbare wijken. Voor Eemsdelta is €4,7 miljoen beschikbaar: €3,3 miljoen voor verduurzaming en verbetering van koopwoningen in Tuikwerd (Oogstbuurt en Vogelbuurt) en €1,4 miljoen voor

	publieke ruimte in Tuikwerd. Het Volkshuisvestingsfonds biedt belangrijke koppelkansen voor de wijkvisie. Projecten uit de wijkvisie met betrekking tot de publieke ruimte kunnen financieel worden ondersteund vanuit het fonds.
Programma Sterke Dorpen en Wijken (gemeente Eemsdelta)	Dit gemeentelijke programma richt zich op het versterken van leefbaarheid, sociale samenhang en voorzieningen in wijken en dorpen. Dankzij de inzet van kwartiermakers is in de afgelopen jaren gewerkt aan samenlevingsopbouw en betrokkenheid in Tuikwerd, wat heeft geleid tot een groep actieve inwoners en lokale initiatieven. Ook de komende jaren blijft het programma investeren in de wijk. De wijkvisie van Tuikwerd sluit hier direct op aan en biedt een kans om bestaande initiatieven verder te ondersteunen en te versterken. Vanuit Sterke Dorpen en Wijken is het cultuur- en participatieprogramma De Wijk De Wereld actief in Tuikwerd. Een programma dat bewoners, met name kinderen en jongeren, op creatieve wijze betreft bij hun leefomgeving. DWDW sluit inhoudelijk en methodisch aan bij de participatieaanpak van de wijkvisie en biedt kansen om wijkverhalen, identiteit en toekomstbeelden van Tuikwerd zichtbaar te maken.
Wijkgericht werken in de aanpak van veiligheid (gemeente Eemsdelta)	Het Integraal Veiligheidsbeleid 2026 - 2030 van de gemeente Eemsdelta richt zich op een wijkgerichte en integrale aanpak van veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid. Tuikwerd is één van de startwijken van deze aanpak. Het wijkvisieproces biedt de mogelijkheid om samen met bewoners en lokale partners te inventariseren wat de wijk nodig heeft op het gebied van veiligheid. Het veiligheidsprogramma biedt vervolgens middelen en budget om deze projecten en maatregelen daadwerkelijk uit te voeren, waardoor ideeën uit de wijkvisie concreet kunnen worden vertaald naar acties die de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in de wijk versterken.
Reguliere gemeentelijke taken	De wijkvisie raakt aan reguliere taken van de gemeente, zoals beheer en onderhoud van de openbare ruimte, welzijn, veiligheid, jeugd, sport en cultuur. Door deze taken te verbinden aan de wijkvisie ontstaat samenhang en kan bestaand beleid effectiever worden ingezet in Tuikwerd.
Woningverbeterings plan Acantus	Acantus is een belangrijke woningcorporatie in Tuikwerd en werkt aan woningverbetering en verduurzaming. De wijkvisie biedt een kader om fysieke ingrepen aan woningen te verbinden aan fysieke en sociale ambities zoals ingrepen in de openbare ruimte, veiligheid, ontmoeting en betaalbaarheid.
Oranjefonds	Het Oranjefonds ondersteunt initiatieven die bijdragen aan sociale cohesie en participatie. Voor Tuikwerd kan het fonds relevant zijn voor kleinschalige bewonersinitiatieven, ontmoeting en gemeenschapsvorming die voortkomen uit de wijkvisie.

Regeling Bewonersinitiatieven in gemeente Eemsdelta	De gemeente Eemsdelta heeft een regeling voor bewonersinitiatieven. Inwoners kunnen een idee indienen via: https://www.eemsdelta.nl/idee-voor-je-buurt . Het geld is voor alle inwoners uit onze gemeente die een idee willen uitvoeren om de leefbaarheid, klimaat of natuur in Eemsdelta te verbeteren.
--	---

BIJLAGE 2 - Participatie actie: Tuikwerd Tafel

Concept:

Een interactieve, wijkbrede actie waarbij inwoners hun ideeën voor de toekomst van Tuikwerd kunnen delen op een toegankelijke en creatieve manier. Het combineert fysieke en digitale deelname, zodat iedereen kan meedoen, van jong tot oud.

Doel:

- Input ophalen voor de wijkvisie (lange termijn)
- Ideeën verzamelen voor concrete projecten en prioriteiten in de uitvoeringsagenda
- Breed draagvlak creëren en bewoners actief betrekken

Werkwijze:

1. De Tuikwerd Tafel op locatie

- Op verschillende plekken in de wijk (school, 3 locaties in de wijk, bedrijventerrein) wordt een 'Tuikwerd Tafel' ingericht.
- Op de tafel liggen kaarten, post-its, kleurpotloden en digitale tablets.
- Thema's zijn vooraf zichtbaar: wijkvoorzieningen, sociaal & gezondheid, groen & openbare ruimte, lokale economie & bedrijventerreinen.
- Inwoners kunnen hun ideeën direct opschrijven of tekenen, en hangen ze op een bord of scannen ze in een tablet.

2. Digitale Tuikwerd Tafel

- Voor wie niet fysiek kan komen: een online platform waar inwoners hun ideeën kunnen plaatsen, liken en aanvullen.
- Kan laagdrempelig via smartphone of computer.

3. Creatieve hoek voor jongeren

- Jongeren kunnen ideeën uitbeelden met lego, stop-motion, graffiti of moodboards.
- Deze worden gefotografeerd of gefilmd en toegevoegd aan het digitale platform.

4. Sparring en prioriteren

- Ideeën worden zichtbaar voor iedereen op de Tuikwerd Tafel-borden en online.

- Inwoners kunnen stickers of digitale votes gebruiken om prioriteiten aan te geven (max. 3-5 per persoon).
- Zo combineer je input verzamelen + prioriteiten bepalen in één ronde.

Naam en branding:

- ‘Tuikwerd Tafel’ is makkelijk te onthouden, voelt laagdrempelig, symboliseert samen aan tafel zitten voor de toekomst van de wijk.
- Kan ook visueel ondersteund worden met een grote tafelposter waarop alle thema’s zichtbaar zijn.

Resultaten:

- Rijk en divers overzicht van ideeën en wensen van inwoners
- Input direct bruikbaar voor wijkvisie en uitvoeringsagenda
- Laagdrempelig en aantrekkelijk voor jong en oud
- Draagvlak zichtbaar via prioritering op borden of online

BIJLAGE 3 - Participatieniveaus

Participatieniveau	Invloedssfeer
Informeren	De stakeholder wordt geïnformeerd over (onderdelen van) het project.
Raadplegen	De stakeholder wordt gevraagd wat zij van (onderdelen van) het project vinden en geven bijvoorbeeld verbeter suggesties.
Adviseren	De stakeholder geeft gevraagd en ongevraagd advies onder (onderdelen van) het project.
Coproduceren	De stakeholder ontwerpt, maakt of bedenkt oplossingen of processen voor (onderdelen van) het project samen met de projectleiding. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de projectleiding.
Meebeslissen	De stakeholder heeft, aanvullend op het vorige niveau, ook beslissingsbevoegdheid op (onderdelen van) het project.

BIJLAGE 4 - Wijkkijker

De wijkkijker doet denken aan de babbelbox van het televisieprogramma Man bijt hond, een instrument om de ongezouten mening van mensen op straat te vragen via een scherp geformuleerde vraag. De vragen kunnen gaan over een wijk/stad, belangrijke issues en een toekomstperspectief. De wijkkijker levert in projecten beeldmateriaal op en is tevens te gebruiken voor exposure en PR.

